

การศึกษาทักษะการรู้สารสนเทศของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

A Study of RMUTT Students' Information Technology Skills

สายฝน บุชา¹ รุ่งฤดี อภิวัฒน์สร¹ พนมเทียน บุญส่งเสริมสุข¹ พรทิพย์ สว่างเนตร²
Saifon Bucha¹ Rungrudee Apiwathanasorn¹ Panomtien Boonsongsermsuk¹ Porntip Savangnate²

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบทักษะการรู้สารสนเทศของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ในด้านการกำหนดคำค้น การเข้าถึงการใช้จริยธรรมการใช้สารสนเทศและการประเมินสารสนเทศ จำแนกตามเพศ คณะ การศึกษาภาคปกติ ภาคสมทบตามชั้นปีที่ศึกษา รวมทั้งศึกษาปัญหาและอุปสรรคการศึกษาทักษะการรู้สารสนเทศของนักศึกษามทร.ธัญบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษา มทร.ธัญบุรีที่กำลังศึกษาอยู่ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ผลการวิจัย พบว่าทักษะการรู้สารสนเทศของนักศึกษามทร.ธัญบุรี ในด้านการกำหนดคำค้น การเข้าถึง การใช้จริยธรรมและการประเมินสารสนเทศโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้น ด้านการประเมินสารสนเทศโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทักษะการรู้สารสนเทศของนักศึกษามทร.ธัญบุรี จำแนกตามเพศ ด้านการกำหนดคำค้น การเข้าถึง การใช้จริยธรรมการใช้สารสนเทศโดยรวมไม่แตกต่างกันทางสถิติ ยกเว้น ด้านการประเมินสารสนเทศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทักษะการใช้สารสนเทศของนักศึกษามทร.ธัญบุรี จำแนกตามคณะที่ศึกษา ในด้านการกำหนดคำค้นและด้านจริยธรรมการใช้สารสนเทศโดยรวมไม่แตกต่างกันทางสถิติ ยกเว้น ด้านการเข้าถึงการใช้และการประเมินสารสนเทศโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทักษะการใช้สารสนเทศของนักศึกษามทร.ธัญบุรี จำแนกตามชั้นปีที่ศึกษา ในด้านการกำหนดคำค้น ด้านการเข้าถึงด้านจริยธรรมการใช้และด้านการประเมินสารสนเทศโดยรวมไม่แตกต่างกันทางสถิติ ยกเว้น ด้านการใช้สารสนเทศ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทักษะการใช้สารสนเทศของนักศึกษามทร.ธัญบุรี จำแนกการศึกษาภาคสมทบตามชั้นปีที่ศึกษา ในด้านการกำหนดคำค้น ด้านการเข้าถึง การใช้จริยธรรมการใช้และการประเมินสารสนเทศ โดยรวมไม่แตกต่างกัน ปัญหาและอุปสรรคการศึกษาทักษะการใช้สารสนเทศของนักศึกษามทร.ธัญบุรีโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

คำสำคัญ: ทักษะการรู้สารสนเทศ, สารสนเทศ

Keywords: Information Literacy Skill, Information

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะศิลปศาสตร์ ภาควิชามนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

² อาจารย์ประจำคณะเทคโนโลยีการเกษตร ภาควิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

¹ Assistant Professor, Faculty of Liberal Arts, Rajamangala University of Technology Thanyaburi

² Lecturer, Faculty of Agricultural Technology, Rajamangala University of Technology Thanyaburi

ABSTRACT

The purpose of this research was to study RMUTT students' information technology skills in the following five aspects: key words, access to the program, use of the information, morality, and evaluation of the information. Data were collected from 400 second year students, in the second semester of the academic year 2005, using a three-part questionnaire. Data were then analyzed in terms of percentage, mean, standard deviation, and F-test. The results were as follows: The development of the students' IT skills in the five aspects was at a medium level. There was no significant difference between male and female. Similarly, there was no significant difference between students from different fields of study, except the evaluation of information aspect. However, there was significant difference only in the use of information aspect between full-time and part-time students. The overall problems and obstacles of all students were at the medium level.

บทนำ

ในปัจจุบันจะเห็นว่าสารสนเทศซึ่งกำลังจะกลายเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดที่มีบทบาทต่อการตัดสินใจ ดำรงชีวิตและกิจการงานต่างๆ มากเพิ่มขึ้น O' Brien [1] กล่าวว่าสารสนเทศเป็นทรัพยากรพื้นฐานในสังคมมนุษย์ปัจจุบันนี้ เราอาศัยอยู่ในสังคมสารสนเทศโลกซึ่งเศรษฐกิจโลกมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น โดยขึ้นอยู่กับการสร้าง การจัดการและการแพร่กระจายของทรัพยากรสารสนเทศ ประชาชนในหลายประเทศ ไม่ได้ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมเกษตรกรรมซึ่งประกอบด้วยเกษตรกรเป็นหลักอีกต่อไปหรือแม้แต่สังคมอุตสาหกรรม ซึ่งประกอบด้วยผู้ใช้แรงงานเป็นหลักก็เช่นเดียวกัน แต่จะมีผู้ทำงานในการให้บริการหรือผู้ทำงานด้านความรู้ นั่นก็คือ ประชาชนส่วนใหญ่ใช้เวลาในการทำงาน เพื่อสร้าง ใช้และแพร่กระจายสารสนเทศเป็นหลักแทน ผู้ที่ทำงานด้านความรู้ เช่น ผู้บริหาร ผู้จัดการและที่ปรึกษา รวมถึงอาชีพต่างๆ เช่น นักบัญชี วิศวกร นักวิทยาศาสตร์ นายหน้าซื้อขายหุ้นและบุคลากรระดับเจ้าหน้าที่

เช่น เลขานุการ เจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งบุคคลเหล่านี้ส่วนใหญ่จะเป็นผู้ใช้สารสนเทศขั้นสุดท้ายในการนำมาเพื่อปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาการทำงานของพวกเขา จริงๆ แล้วมนุษย์รู้จักใช้สารสนเทศมาเป็นเวลานานหลายพันปี ดังจะเห็นได้จากการที่มีการศึกษาภาษา ระบบการเขียนและพิมพ์ เมื่อมีข้อมูลหรือสารสนเทศดังกล่าว มนุษย์ก็ได้คิดหาวิธีการที่จะส่งผ่านข้อมูล หรือสารสนเทศเหล่านั้นให้กับผู้อื่น เริ่มจากการใช้เสียงของตนเองในการสนทนาเพื่อสื่อความหมาย การใช้พนักงาน เพื่อส่งผ่านข้อมูลในรูปของสิ่งพิมพ์ การค้นพบเทคโนโลยีโทรเลขและโทรศัพท์ทำให้มนุษย์รู้จักการถ่ายทอดข้อมูลและเสียงในระยะทางที่ไกลเกินกว่าที่เคยปฏิบัติมา จากระยะห่างระหว่างบุคคล เป็นระหว่างเมืองและระหว่างประเทศ จากทั่วโลกเป็นการสื่อสารในอวกาศ เกิดการศึกษาเทคโนโลยีโทรคมนาคมที่ก้าวหน้ามาจนถึงปัจจุบัน [2]

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี เป็นสถาบันอุดมศึกษาแห่งหนึ่งที่เล็งเห็น

ความจำเป็นในการสร้างรูปแบบการเรียนรู้และการบริหารจัดการความรู้ขึ้นมาในหลายรูปแบบ เนื่องจากความรู้ถือเป็นสินทรัพย์ขององค์กร เป็นหัวใจในการเสริมสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันอย่างถาวร ทั้งนี้ความได้เปรียบขององค์กรจะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยความรู้ที่องค์กรสั่งสมไว้และแสวงหาความรู้ใหม่เข้ามาเสริม นอกจากนี้ ความรู้ยังเป็นทรัพยากรหนึ่งที่นักศึกษาและบุคลากรทุกคนสามารถจัดเก็บและนำมาใช้ในทุกเวลา ทุกโอกาสและทุกสถานที่ ดังนั้นสถาบันทางการศึกษาควรตระหนักว่านักศึกษาต้องพึ่งพาอาศัยความรู้ตลอดชีพ และต้องสนับสนุนการเรียนรู้ เพิ่มพูนความรู้ความชำนาญในสาขาวิชาที่ศึกษา พร้อมทั้งพยายามนำความรู้ที่เกิดขึ้นในตัวนักศึกษามาใช้สร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ เพื่อเป็นความรู้ของมหาวิทยาลัยและการศึกษาความรู้ ความสามารถดำเนินไปได้อย่างต่อเนื่องและไม่สูญหายไปกับใครคนใดคนหนึ่ง ดังนั้น การรัฐประหารในองค์กรจะเกิดขึ้นและสำเร็จได้จากการที่องค์กรสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้และสนับสนุนความร่วมมือที่ดีระหว่างผู้ให้บริการและผู้ให้บริการให้เกิดขึ้นภายในองค์กร รวมถึงการแบ่งปันความรู้ที่เกิดขึ้นในองค์กรให้กับองค์กรอื่น เพื่อยกระดับคุณภาพ

การให้บริการ นอกจากนี้ การศึกษาที่ทำให้นักศึกษาให้เป็นผู้ใฝ่รู้ จึงต้องสอนและแนะนำวิธีการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง การส่งเสริมให้ใช้ความคิดอย่างมีเหตุผล มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และสามารถแสดงออกได้อย่างถูกต้อง การปลูกฝังให้นักศึกษารักการเรียนรู้ รู้วิธีแสวงหาความรู้ โดยการศึกษาทักษะการอ่าน การคิด การพูดและการเขียนจะนำไปสู่การเป็นบัณฑิตที่มีคุณค่าต่อสังคมและประเทศชาติ [3]

จากเหตุผลดังกล่าว จะเห็นว่าสารสนเทศมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตประจำวันของทุกคน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นความสำคัญของการศึกษาทักษะการรู้สารสนเทศของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี เพื่อให้ทราบถึงการใช้และการศึกษาทักษะการรู้สารสนเทศ และรวมทั้งเพื่อให้ทราบถึงปัญหาอุปสรรคในการศึกษาทักษะการรู้สารสนเทศของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ซึ่งผลจากการวิจัยสามารถทำให้มหาวิทยาลัยได้ทราบถึงการศึกษาทักษะการรู้สารสนเทศของนักศึกษา และนำผลที่ได้รับไปเป็นแนวทางให้กับมหาวิทยาลัยใช้ดำเนินการแก้ไขปรับปรุงการศึกษาทักษะการรู้สารสนเทศของนักศึกษาต่อไป

วิธีการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษาทักษะการรู้สารสนเทศของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 จำนวน 18,123 คน รวม 12 คณะ 1 วิทยาเขต โดยทำการสุ่มแบบอย่างง่ายได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน เป็นการวิจัยแบบเชิงสำรวจ โดยใช้แบบสอบถามดังมีรายละเอียดและขั้นตอนการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 จำนวนทั้งสิ้น 12 คณะ 1 วิทยาเขต จำนวน 18,123 คน ประกอบด้วย คณะศิลปศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจ คณะคหกรรมศาสตร์

คณะศิลปกรรม คณะนาฏศิลป์และดุริยางค์
คณะวิศวกรรมและเทคโนโลยีการเกษตร
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
คณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน
และวิทยาเขตปทุมธานี

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 จำนวนทั้งสิ้น 12 คณะ 1 วิทยาเขต ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน มีวิธีการดำเนินการดังนี้

ขั้นที่ 1 รวบรวมจำนวนนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 จำนวนทั้งสิ้น 12 คณะ 1 วิทยาเขต จำนวน 18,123 คน

ขั้นที่ 2 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan (อ้างถึงใน ยุทธพงษ์ กัยวรรณ, 2543: หน้า 75) ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 392 คน ผู้วิจัยขอเพิ่มขนาดกลุ่มตัวอย่างอีก 8 คน จึงได้กลุ่มตัวอย่างรวมทั้งสิ้น 400 คน เทียบสัดส่วนบัญญัติไตรยางค์และเก็บข้อมูลโดยการสุ่มอย่างง่าย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือแบบสอบถามเกี่ยวกับการศึกษาทักษะการรู้สารสนเทศของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ธัญบุรี โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะของคำถามเป็นแบบคำถามชนิดให้เลือกตอบ (check list)

ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับระดับปฏิบัติการศึกษาทักษะการรู้สารสนเทศของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ในด้านการกำหนดคำค้น การเข้าถึง

สารสนเทศ จริยธรรมในการใช้สารสนเทศ การใช้สารสนเทศและการประเมินสารสนเทศ

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับระดับปัญหาและอุปสรรคการศึกษาทักษะการรู้สารสนเทศของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

โดยแบบสอบถามตอนที่ 2 และตอนที่ 3 เป็นข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scales) ตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likert) มีหลักเกณฑ์การให้คะแนน 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือในการวิจัยตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลโดยให้ครอบคลุมเนื้อหาสาระตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยจากเอกสารต่างๆ เช่น รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ ตำรา บทความวารสาร และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ เพื่อนำข้อมูลมากำหนดขอบเขตและรายละเอียดของแบบสอบถาม

2. วางแผนการสร้างเครื่องมือในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ให้ครอบคลุมกระบวนการศึกษาทักษะการรู้สารสนเทศของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ทั้ง 2 ตอน

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นแล้วเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาและการใช้งาน (content validity)

2. นำแบบสอบถามที่ได้รับการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้วไปปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์

3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง 30 คน ซึ่งเป็นนักศึกษาที่ไม่ได้นำมาเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ เพื่อตรวจสอบความเข้าใจในภาษาคำชี้แจงและคำถามต่าง ๆ ตลอดจนเพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัค

(Cronbach's coefficient) กำหนดความเชื่อมั่นที่ระดับ 0.75 ทั้งในภาพรวมและรายด้าน

4. นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแล้วไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจริง

วิเคราะห์ข้อมูลเป็นความถี่ (frequency) และหาค่าร้อยละ หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D$)

ผลการวิจัย

การศึกษาทักษะการรู้สารสนเทศของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ในด้านการกำหนดคำค้น การเข้าถึงสารสนเทศ การใช้สารสนเทศ จริยธรรมการใช้สารสนเทศ และการประเมินสารสนเทศโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้น ด้านการประเมินสารสนเทศโดยรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนการเปรียบเทียบการศึกษาทักษะการรู้สารสนเทศ ด้านการกำหนดคำค้น การเข้าถึงสารสนเทศ การใช้สารสนเทศ จริยธรรมการใช้สารสนเทศ พบว่า เมื่อจำแนกตามเพศ โดยรวมไม่แตกต่างกันทางสถิติ ยกเว้น ด้านการประเมินสารสนเทศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำแนกตามคณะที่ศึกษา พบว่า ในด้านการกำหนดคำค้น และด้านจริยธรรมการใช้สารสนเทศโดยรวมไม่แตกต่างกันทางสถิติ ยกเว้น ด้านการเข้าถึง

สารสนเทศ การใช้สารสนเทศและการประเมินสารสนเทศโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำแนกการศึกษาภาคปกติตามชั้นปีที่ศึกษา พบว่า ในด้านการกำหนดคำค้น ด้านการเข้าถึงสารสนเทศ ด้านจริยธรรมการใช้สารสนเทศและด้านการประเมินสารสนเทศโดยรวมไม่แตกต่างกันทางสถิติยกเว้น ด้านการใช้สารสนเทศ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำแนกการศึกษาภาคสมทบตามชั้นปีที่ศึกษา พบว่าในด้านการกำหนดคำค้น ด้านการเข้าถึงสารสนเทศ การใช้สารสนเทศ จริยธรรมการใช้สารสนเทศ และการประเมินสารสนเทศ โดยรวมไม่แตกต่างกันทางสถิติ ส่วนปัญหาและอุปสรรคการศึกษาทักษะการใช้สารสนเทศของนักศึกษา มทร.ธัญบุรี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

อภิปรายผล

ด้านการกำหนดคำค้น

นักศึกษามีการศึกษาทักษะการใช้สารสนเทศในด้านการกำหนดคำค้นโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนการกำหนดคำค้นโดยใช้เลขมาตรฐานสากลและจากบาร์โค้ด อยู่ในระบับน้อยอาจสืบเนื่องมาจากนักศึกษาไม่ทราบว่าสามารถใช้เลขมาตรฐานสากลและเลขบาร์โค้ดใน

การค้นหาข้อมูลที่ต้องการได้ ดังนั้น อาจารย์ผู้สอนวิชาการเขียนรายงานและการใช้ห้องสมุดควรแนะนำวิธีการสืบค้นข้อมูลให้กับนักศึกษาถึงวิธีการกำหนดคำค้นให้ละเอียดมากยิ่งขึ้น โดยอาจทำการแนะนำพร้อมยกตัวอย่างประกอบถึงการกำหนดคำค้น หรือทำการลงฝึกปฏิบัติจริงจากโปรแกรมค้นหาต่างๆ ภายในห้องสมุด

ด้านการเข้าถึงสารสนเทศ

นักศึกษามีการศึกษาทักษะการใช้สารสนเทศในด้านการเข้าถึงสารสนเทศโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งการค้นหาสารสนเทศจากฐานข้อมูลอยู่ในระดับปานกลางนับว่าอยู่ในเกณฑ์พอใช้ แสดงให้เห็นว่านักศึกษามีการศึกษาทักษะในการเข้าถึงสารสนเทศเป็นอย่างดี และเมื่อค้นหาสารสนเทศที่ต้องการได้แล้วนักศึกษามักจะทำการบันทึกข้อมูลเก็บไว้ในแผ่นดิสก์เก็ตหรือฮาร์ดดิสก์ในระดับมาก สำหรับการพิมพ์เอกสารและส่งข้อมูลผ่านทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) อยู่ในระดับปานกลาง อาจสืบเนื่องมาจากนักศึกษามีเวลาในการค้นหาข้อมูลอยู่อย่างจำกัด จึงทำให้ไม่สามารถพิมพ์เอกสารหรือส่งข้อมูลผ่านทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ได้ในระดับมาก ดังนั้น นักศึกษาส่วนใหญ่จึงใช้วิธีเก็บข้อมูลโดยบันทึกใส่แผ่นดิสก์เก็ตมากกว่าวิธีอื่น และอีกประการหนึ่งอาจเป็นไปได้ว่า นักศึกษาบางคนไม่มีความชำนาญในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ จึงจำเป็นต้องมีที่มหาวิทยาลัยควรส่งเสริมให้นักศึกษาได้มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศให้มากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

ด้านการใช้สารสนเทศ

นักศึกษามีการศึกษาทักษะการใช้สารสนเทศในด้านการใช้สารสนเทศโดยใช้โปรแกรมค้นหาในการสืบค้นข้อมูลโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีการใช้โปรแกรมค้นหา Yahoo www.yahoo.com อยู่ในระดับมาก อาจสืบเนื่องมาจากเป็นโปรแกรมค้นหาที่ให้บริการฟรี สะดวกและง่ายต่อการใช้และยังสามารถค้นหาข้อมูลต่างๆ ที่ต้องการได้อย่างรวดเร็ว นอกจากนี้จากการสังเกต พบว่าส่วนใหญ่ใช้ใช้โปรแกรมค้นหา Yahoo ในการส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail)

ด้านจริยธรรมการใช้สารสนเทศ

นักศึกษามีการศึกษาทักษะการใช้สารสนเทศด้านจริยธรรมการใช้สารสนเทศโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อเช่นกัน ยกเว้น ในเรื่องของความคิดเห็นว่าข้อมูลที่มีอยู่ในเว็บไซต์ส่วนใหญ่จะครอบคลุมหัวข้อเรื่องกว้างๆ และเมื่อนำสารสนเทศที่ค้นหาได้มาใช้ประกอบการเขียนรายงานกลุ่มตัวอย่างมักจะอ้างอิงแหล่งที่มาอยู่ในระดับมาก อาจสืบเนื่องมาจากผลของการเรียนวิชาการเขียนรายงานและการใช้ห้องสมุดที่อาจารย์ผู้สอนมักจะเน้นให้นักศึกษาแสดงถึงมรรยาทในการอ้างอิงแหล่งที่มาให้ชัดเจนอยู่เสมอ โดยส่วนใหญ่ที่พบจะเห็นว่าเมื่อคัดลอกข้อมูลมาจากที่อื่นนักศึกษามักจะเขียนบรรณานุกรมเสมอ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความรับผิดชอบของนักศึกษาที่มีต่อการเขียนเอกสารอ้างอิง

ด้านการประเมินสารสนเทศ

นักศึกษามีการศึกษาทักษะการใช้สารสนเทศในด้านการประเมินสารสนเทศทั้งโดยรวม และรายข้ออยู่ในระดับมาก ซึ่งนับว่าเป็นผลดีต่อการศึกษาด้านทักษะของนักศึกษาเป็นอย่างมาก ส่วนการประเมินในเรื่องของการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมและค้นหาสารสนเทศเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันอยู่ในระดับปานกลางนั้น ก็นับว่าเป็นระดับที่น่าพอใจระดับหนึ่ง นอกจากนี้ยังพบว่า นักศึกษาสามารถค้นหาสารสนเทศได้ตรงกับความต้องการมากที่สุด แสดงให้เห็นว่านักศึกษามีความสนใจที่จะพัฒนาทักษะของตนเองเพิ่มมากยิ่งขึ้น โดยสามารถตัดสินใจเลือกข้อมูลที่ต้องการจากชื่อเรื่องที่สืบค้นไปใช้ประโยชน์ได้ พร้อมทั้งยังสามารถอ่านสารสนเทศและนำสารสนเทศที่สืบค้นได้ไปใช้ประโยชน์ได้ และถ้ามีหนังสือที่ต้องการหลายเล่ม นักศึกษามีวิธีเลือกให้สอดคล้องกับความต้องการ

ต้องการได้ในระดับปานกลาง ส่วนใหญ่เมื่อได้สารสนเทศแล้วจะนำสารสนเทศไปใช้โดยการถ่ายสำเนาเอกสารอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ คัดลอกไปใช้ทันที อ่านสรุปย่อพร้อมจดบันทึก อ่านสรุปเป็นความคิดของตนเองและทำการเขียนบรรยายสรุปอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนการสืบค้นสารสนเทศด้วยระบบออนไลน์ (OPAC) ในห้องสมุดนักศึกษาและสามารถสืบค้นได้จากทางเลือกชื่อผู้แต่งได้อย่างเดียว เมื่อค้นหาข้อมูลจาก Search Engine เช่น จากเว็บไซต์ google.com มักจะได้คำตอบที่ถูกต้องตรงกับความต้องการเสมอ อาจเป็นเพราะนักศึกษามีความสามารถในการเข้าถึงแหล่งข้อมูลได้อย่างถูกต้องมากขึ้น และทราบว่าข้อมูลที่สืบค้นได้มานั้น ตรงกับความต้องการของตนเองมากที่สุด จึงทำให้ผลการศึกษาค้นคว้าในด้านนี้อยู่ในระดับปานกลาง

ปัญหาและอุปสรรค

นักศึกษามีปัญหาและอุปสรรคในการใช้สารสนเทศโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อเช่นกัน โดย 5 ข้อ คือ เวลาว่างที่มีไม่เพียงพอต่อการศึกษาค้นคว้าแหล่งข้อมูล

จำนวนอุปกรณ์ที่ใช้ในการสืบค้นข้อมูลไม่เพียงพอ ขาดทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศ การติดต่อกับแหล่งบริการสารสนเทศล่าช้า แหล่งบริการสารสนเทศบางแห่งเก็บค่าบริการในการสืบค้นข้อมูลแพงเกินไป ไม่ได้รับการอบรมหรือไม่มีความรู้เกี่ยวกับการศึกษาค้นคว้าในด้านการสืบค้นข้อมูลและใช้คำสำคัญเพื่อช่วยในการเข้าถึงสารสนเทศได้ไม่ตรงและครอบคลุมเนื้อหาจากปัญหาและอุปสรรคดังกล่าว มหาวิทยาลัยต้องดำเนินการหาวิธีการแก้ไขโดยรีบด่วน เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่อการเรียนการสอนในอนาคต พร้อมกันนี้ ควรเปิดสอนวิชาการสืบค้นสารสนเทศเพิ่มอีก 1 รายวิชา เพื่อให้สามารถใช้เครื่องมือช่วยค้นหาสารสนเทศได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว และได้สารสนเทศตรงกับความต้องการมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้อาจารย์ผู้สอนควรปลูกฝังให้นักศึกษาตระหนักถึงความสำคัญของห้องสมุดและตระหนักว่าการศึกษาค้นคว้าการรู้สารสนเทศจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อนักศึกษาจะต้องได้รับการฝึกฝน การฝึกปฏิบัติเป็นอย่างดีและเป็นประจำ รวมทั้งควรส่งเสริมให้นักศึกษาฝึกทักษะภาษาอังกฤษให้เพิ่มมากยิ่งขึ้นกว่าเดิม เพราะปัจจุบันการสืบค้นข้อมูลจากฐานข้อมูลต่าง ๆ ผลลัพธ์ที่ออกมามักจะเป็นภาษาต่างประเทศ

ข้อเสนอแนะ

1. จากผลการวิจัยจะเห็นว่าเทคโนโลยีสารสนเทศมีประโยชน์ต่อนักศึกษาทุกคน ดังนั้น นักศึกษาควรฝึกปฏิบัติในการใช้โปรแกรมค้นหาและฐานข้อมูลประเภทต่าง ๆ ที่มีไว้บริการในห้องสมุดให้มากยิ่งขึ้น เนื่องจากปัจจุบันความรู้ไม่ได้ได้อยู่แต่เพียงในห้องเรียนเท่านั้น นักศึกษาต้องศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้ทันต่อเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา นอกจากนี้ ผู้บริหารควรให้ความสำคัญต่อห้องสมุด

โดยการสนับสนุนงบประมาณให้เพียงพอต่อการบริหารจัดการห้องสมุดต่อไป และเมื่อมีการศึกษาห้องสมุดให้ทัดเทียมกับห้องสมุดในสังกัดอุดมศึกษาแล้ว ควรประชาสัมพันธ์ให้อาจารย์ผู้สอนและนักศึกษาได้ทราบถึงความคืบหน้าของห้องสมุดในการบริหารจัดการ โดยอาจจัดทำเป็นจุลสารเผยแพร่ หรือออกอากาศทางเสียงตามสาย เพื่อให้ผู้ใช้บริการทราบถึงการให้บริการใหม่ๆ ที่ห้องสมุดกำลังดำเนินการอยู่

2. ควรส่งเสริมให้บุคลากรผู้ให้บริการ และนักศึกษาได้ฝึกทักษะและมีความรู้ทางด้าน เทคโนโลยีสารสนเทศให้เพิ่มมากยิ่งขึ้น เพื่อจะ

ได้พัฒนาการเรียนการสอนและพัฒนางานบริการ ให้มีความทันสมัย รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ เพิ่มมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- [1] O' Brien, James A. 1996. **Introduction to Information Systems: Essentials for the Internet worked E-business Enterprise**. 10th ed. Boston : McGraw-Hill.
- [2] นันทิพย์ วิภาวิน. 2547. **การใช้ห้องสมุดยุคใหม่**. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [3] ไพรัช ชัยพงษ์, ชฎามาศ ชวะเศรษฐกุลและกาญจนา ฝูงทองเจริญ, 2537. “คุณค่าของสารสนเทศ” [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <http://arc.nstru.ac.th/center/pongsak/information/news4.html>

